

Святкування 9 травня

Сімдесят три роки тому міністр закордонних справ Франції Робер Шуман запропонував переможній Німеччині та іншим зацікавленим європейським країнам нову форму співпраці, яка б унеможливила повернення до війни в майбутньому.

Це була зухвала ставка. Вона увінчалася успіхом.

В межах Європейського Союзу ніхто не може собі уявити застосування сили для вирішення суперечки з партнером чи сусідом. Існують договори, інституції, процедури, місця, де обмінюються точками зору, де знаходять компроміси та приймають спільні рішення.

Багато хто мріяв про федеративну Європу. Роберт Шуман винайшов поступовий метод, який поважав національні ідентичності, тому що через п'ять років після закінчення бойових дій в Європі це був єдиний спосіб об'єднати вчорашніх ворогів.

У цьому полягає сенс тієї самої недеklarативної формули: "Європа не буде побудована відразу та в єдиній спільноті; вона буде побудована через конкретну співпрацю, яка створить фактичну солідарність".

І саме так, протягом 73 років, відбувалася інтеграція Європи, оберігаючи нації, але пропонуючи їм рішення для подолання викликів, з якими вони більше не можуть впоратися наодинці. Крок за кроком, іноді занадто повільно, але завжди в одному напрямку.

Солідарність між державами - сильніша, ніж вони самі визнають. Труднощі спільного ведення державних справ змушують їх об'єднуватися у більшості питань, які їх турбують: валюта, фінанси, економіка, охорона здоров'я, навколишнє середовище тощо.

Більше немає жодної сфери, в якій національні уряди повністю ігнорували б європейський вимір. А коли вони не наважуються ділитися своїми повноваженнями, то зазнають поразки, як, наприклад, коли стикаються з таким складним питанням, як міграція. Тому що в XXI-му столітті розмір має значення, а ми такі невеликі в масштабах планети!

На міжнародній арені Європа існує та має вагу, але її обіцянка миру піддається сумніву. Повернення війни на континент нагадує їй, що немає сили без надійної опори. Тому вона намагається розбудувувати армії стримування для збереження миру.

Економічна конкуренція зобов'язує її активніше використовувати свої величезні активи у вигляді знань, ноу-хау, технологій, виняткових технічних досягнень та надбань культури.

Її цінності демократії, верховенства права та поваги до прав людини визнані в світі, де їх ставлять під сумнів, а десь навіть борються з ними, бо вони сяють і зачаровують.

Ця вже довга європейська історія є безпрецедентною в історії людства: немає інших прикладів мирного об'єднання континенту. Тому ця конструкція все ще крихка.

Вона турбує диктаторів, бо приваблює їхніх громадян; бентежить ідеологів, бо гуманніша та прагматичніша за їхні небезпечні промови; застає зненацька націоналістів, чиї обіцянки вже не викликають довіри. Європа має ворогів і суперників та повинна швидше адаптуватися. Вона рухається вперед, іноді навпомацки, але завжди стає сильнішою.

Їй потрібно буде докласти набагато більше зусиль, щоб вистояти в цьому непередбачуваному столітті. Тепер вона повинна завоювати серця після того, як підкорила уми. Стати справжнім проектом, який поділяють усі її громадяни.

9 травня ми можемо святкувати вірцевий успіх, але перш за все ми повинні показати, що готові його реалізувати до кінця, щоб Європа залишилася в трійці великих держав такою, якою вона є: омріяним континентом!